

שבת בשבתו

1757 | 26.10.19 | כ"ז תשרי תש"פ | פרשת בראשית

במה להגות תורה, מדע והתיישבות
בשיתוף יש"ע שלנו

בתמונה:
אלפים ביקרו במהלך חול המועד בתצוגה של
החללית בראשית במסגרת תערוכה מיוחדת על
החלל וההלכה במכון צומת

12

קורא כותב
//
הרב יואל קטן
במדור חדש

6

מצוינות חילונית.
ביעניות דתית
//
בגובה העיניים

13

אל תוכי פנימה
//
תמי פרלמן
במדור חדש

עזר ללא תמורה

קרבן

במושכן האופרה

במלאת חצי יובל להסתלקותו של הרב שלמה קרליבך

200 קולות בקונצרט סימפוני ומקהלתי מדהיב
עם מיטב שיריו בשילוב מולטימדיה

השתתפות

אריק סיני | אורי שבח | החזן דוד ואודי אולמן | דוד רפאל (דדי) בן-עמי
החזן חיים שטרן | בלוי: תזמורת סימפונט רעננה

מקהלת האנסמבל "קולות ישראל" (נתניה, מודיעין, כפ"ס, רחובות)
מקהלת הילדים "פרחי נתניה" רפרתי מודיעין

מנחה: אבשלום קור
מונצה, מעבד ומנהל מוזיקלי: יענקל'ה רוטנר

בג"ה ביום ראשון, כ"ז מרחשון תש"פ 24.11.19 ב- 20:00
במשכן לאמנויות הבמה, שדרות שאול המלך 19, תל-אביב
כרטיסים במחיר 50-70 ₪ ניתן להשיג במחלקה לתרבות תורנית: 03-7240851 או בפשבר: 03-5745005

כל צמא לכו למים

גורמים רבים המצויים באזור אקוויפר ההר מבהירים את החשיבות של אזור זה: ממוצע משקעים גבוה, חלחול גבוה, מוליכות גבוהה ומיקום במרכז הארץ המאפשר אספקת מים ובטחון אספקת מים לאזורים המיושבים ביותר במדינה. אך ישנה סכנה המתהווה גם בתקופה זו של חדירת זיהום לקרקע. זרימת ביוב שמקורו בערים פלסטיניות בנחלי ההר, עשוי להשפיע במהירות על איכות מי הקידוחים במורד האקוויפר. לדוגמא: בנחל מודיעין, בוואדי אל מז'ור ובנחל פרת, זורם כיום הביוב של המאללה ואל בירה. על מנת לשמור על אספקת מים סדירה לכל הארץ נדרשת שליטה ישראלית מלאה על אזור החלחול והאגירה של האקוויפר, על מפעלי המים, הקידוחים ומערכת אספקת המים. למדינת ישראל יש אינטרס מובהק לשמור על משאב חשוב זה.

בנוסף להוכחת החשיבות העליונה של אקוויפר ההר ביהודה ושומרון למדינת ישראל, מדי פעם בפעם עולות טענות שקריות שמגיעות מארגוני שמאל, כלפי ההתנהלות של מדינת ישראל בנושא המים. אספנו לכם כמה "עובדות" שמפיעים אותם ארגונים ואת המציאות בשטח.

השקר: "ישראל מנצלת מאגרי מים של הרשות הפלסטינית לטובת אספקה להתנחלויות".

האמת: זוהי כמוזן טענה שניתן להפריך בקלות. מכיוון שהסכם המים מאפשר לרשות הפלסטינית לקדוח בשטח בארות באופן חופשי ו"מקורות" יכולה לקדוח רק בהסכמת הרשות בוועדת המים המשותפת. בניגוד לטענת אותם ארגונים, מדינת ישראל מספקת כמות של מים מתוך מקורותיה גם כדי לספק מים לתושבי הרשות. לדוגמה, מתוך 114.8 מיליון מ"ק שסיפקה ישראל בשנת 2015 ליהודה ושומרון, 64 סופקו לפלסטינים ו-50.8 סופקו לישראלים.

השקר: "ישראל מרוויחה המון כסף מהעברת המים לפלסטינים".

האמת: הטענה הזו לא מסתדרת עם המתמטיקה הפשוטה, לפיה המחיר הריאלי לגבייה לפי הסכם המים הוא 3.93 ₪ למ"ק, אך "מקורות" מוכרת את המים במחיר של 2.84 ₪ למ"ק. זאת אומרת, ש"מקורות" מוכרת את המים במחירי הפסד, וישראל מפסידה 1.09 ₪ על כל קוב מים שעובר לרשות הפלסטינית. למעשה, הצרכן הישראלי משלם מחיר גבוה על המים ומסבסד את הצרכן הפלסטיני.

השקר: "ישראל לא מעבירה לרשות הפלסטינית את כמויות המים שהתחייבה להם בהסכם אוסלו".

האמת: ישראל מעבירה היום לרשות הפלסטינית 180 מיליון קוב מים בשנה, שזה הרבה יותר ממה שהתחייבה במסגרת הסכמי אוסלו - 145 מיליון קוב בשנה. ■

אקוויפר ההר, המצוי ברובו ביהודה ושומרון הינו אחד האזורים החשובים ביותר למשק המים בישראל. זהו מאגר המים התת-קרקעיים הגדול של מדינת ישראל שמשתרע על פני שטח של 3,000 קמ"ר בבטן האדמה מהר הנגב בדרום דרך הרי יהודה ושומרון עד למורדות הרי הכרמל בצפון. נסו לדמיין זאת - בריכת מי שתייה ענקית מתחת לאדמה, שרק מחכה לזרום בברזים של תושבי מדינת ישראל. בכדי שהמים יגיעו לברזים, מתבצעים באקוויפר ההר מאות קידוחי מי שתייה, המצויים ברובם בקו המחבר בין השפלה להר: בין ואדי ערה בצפון, לבין מזרח שפלת לוד בדרום. מאגר מים זה מספק כ-40 אחוזים מהמים השפיריים המופקים במדינת ישראל.

אקוויפר ההר מספק למדינת ישראל מקור זמין ומהיר לאבטחת אספקת המים לאזרחי המדינה: קו המוביל הארצי, חוצה את מדינת ישראל מצפון לדרום. קידוחי מי השתייה, המצויים בגבול התחתון של האזור ההררי, מחוברים למערכת הארצית בקווים שכיוונם מזרח מערב (לדוגמא: טיבה-נתניה). כאשר קיימת בעיית הספקה מהכינרת, מזינים קידוחי אקוויפר ההר את המערכת הארצית בשאיבה מוגברת.

איך זה קורה? סוג המסלע באזור ההר (קארסט) גורם לחלחול מי הגשמים שיורדים מדי שנה על הרי יהודה ושומרון. הקרקע הקארסטית באזור ההר, מאפשרת לחלחול מהיר של הגשם אליו, בניגוד לאזור השפלה בו קיימת קרקע אטומה יחסית. מחקרים מראים שבאזור קארסטי מתחילה זרימה בנחלים רק לאחר רווייה של הקרקע הנוצרת לאחר ירידה של כ-70 מ"מ גשם. באזור ההר, יותר מ-98% מהגשם היורד מחלחל לתת-הקרקע ובעקבות כך, שנה גשומה אחת מספיקה למלא את החוסרים של שנים רבות באקוויפר ההר, בניגוד לבעיית המילוי החוזר, באקוויפר החוף.

בגלל התכונות הקארסטיות של המסלע, מהירות הזרימה של המים באקוויפר (בתת-הקרקע) מוערכת ב-50 עד 100 מטר ליממה. ספיקות השאיבה בקידוחי המים הן תוצאה ישירה של כושר ההולכה סביב הקידוח. ולכן ככל שהמים מסוגלים לזרום לקידוח בקצב מהיר יותר בתוך התת קרקעי ניתן להגדיל את ספיקת השאיבה מהקידוח. מכיוון שכושר ההולכה של האקוויפר גדול מאוד, ספיקת השאיבה בקידוחים גדולה.

כמות המשקעים באקוויפר ההר היא מהגבוהות בארץ: 800-600 מילימטרים לשנה בממוצע. בחורף האחרון, מספטמבר 2018 ועד לסוף מרץ 2019 הסתכמה כמות המשקעים ב-131% ביחס לממוצע הרב שנתי. ובאגן ירקון תנינים - חלקו המערבי והחשוב ביותר של אקוויפר ההר אשר ממנו שואבים את רוב המים השפיריים שמגיעים ממשקעי האקוויפר אף הגיע השנה לשיא של 133% משקעים. האגן ניזון מגשם היורד על מחשופיו החדירים בשומרון וביהודה והערך הממוצע הרב-שנתי של המילוי הטבעי של האגן, נאמד בכ-355 מיליון מ"ק לשנה.

שבת מברכין חודש חשוון
המולד יהיה ביום ב', שעה 18, 13 דקות ו-20 חלקים

מייסודה של הסתדרות הפועל המזרחי בא"י
// מ"מ צמח צומח צוותי מדע וחוזה (ניח) // בנייה גל אורן לרנר BSR // הוצאת העלון בתמיכת משרד החינוך
// עורך: יוסף ארנפלד sb@zomet.org // עורך משנה: אלנתן זכריה - מועצת יש"ע
// עיצוב: סטודיו 'גל אורן לרנר'
// לכרסום מודעות: 054-9000871 // הפצה: 'מקור ראשון', יוסי: 052-8908518
העלון לעילוי נשמת הרב ישראל רוזן זצ"ל, מייסד מכון צומת

זמני כניסת ויציאת שבת בראשית

גולן	17:23	18:29
חיפה	17:26	18:33
תל אביב	17:36	18:35
ירושלים	17:21	18:33
באר שבע	17:39	18:36
אילת	17:30	18:35

BARKAN VINEYARDS
היקב הישראלי המעוטר ביותר בתחרויות יין בינלאומיות

1 מסכמים סוכות. עם סיום חג הסוכות, במועצות השונות ביהודה, שומרון ובקעת הירדן מסכמים את מספר המבקרים. לפי ההערכות, מעל ל-300,000 מטיילים הגיעו בימי חול המועד לאתרי התיירות, למסלולים, המוזיאונים, הפסטיבלים, היקבים והאתרים הארכיאולוגיים בחבל התנ"ך. בימי חול המועד סוכות, הגיעו למעלה מ-50,000 מבקרים לאתרי התיירות בגוש עציון ונהנו ממגוון רחב של אטרקציות והפעלות לכל המשפחה. אתרי התיירות בשיתוף עמותת התיירות גוש עציון נערכו מבעוד מועד למבקרים הרבים והתאימו את עצמם עם פעילויות והפעלות מיוחדות. בנוסף, התקיים יום פתוח במרכז המבקרים של מכון צומת. בין האתרים השונים בהם ביקרו המטיילים: כ-50,000 מבקרים נהנו מהופעות מיוחדות למרגלות מערת המכפלה בעיר האבות חברון. למעלה מ-60,000 מבקרים טיילו באתרי התיירות של המועצה האזורית בנימין, מתוכם כ-12,000 מטיילים ביקרו באתר שילה הקדומה. מעל ל-20,000 מטיילים ביקרו בעינות צוקים ובגן לאומי קומראן במועצה האזורית מגילות ים המלח. כ-5,000 מטיילים גדשו את נחל קנה שבשומרון ויצאו לסיורים מודרכים. כ-5,000 מטיילים סיירו במרחב המועצה האזורית הר חברון. כ-1,000 חוגגים הגיעו לפסטיבל אמות המים הראשון שנערך בחלקה הצפונית של המועצה המקומית אפרת. ועוד עשרות אלפים סיירו באתרים נוספים.

סוכות במערת המכפלה

2 שישו ושמחו. כמיטב המסורת, תושבי גוש עציון וחיבת עציון חגגו את ההקפות השניות של שמחה תורה בפניה החמה בצומת גוש עציון עם חיילי החטיבה והתושבים מרחבי גוש עציון. את החגיגות ליוו להקת "משיר ציון" שהקפיצו את מאות החוגגים שהשתתפו באירוע המרגש. אחת ההקפות הוקדשה לנוער היישוב אלעזר, לאחר שעברו קיץ לא קל שכלל תאונת הדרכים ליד מצפה יריחו בה נהרגו חבריהם, הנערים עמית ברלב והלל ללום ז"ל. ההקפות נערכו בהשתתפות מפקד חטיבת עציון אל"מ **דוד שפירא**, יו"ר המועצה הדתית גוש עציון הרב **רפי אוסטרופ**, מזכירי היישובים, תושבי הגוש ומאות מנוער גוש עציון. ראש המועצה האזורית גוש עציון **שלמה נאמן**: "כל שנה מחדש מרגש לראות את חגיגות שמחת התורה של תושבי גוש עציון עם חטיבת עציון שעושה לילות כימים למען ביטחון תושבי המועצה. השמחה המשותפת הזאת מראה על החיבור החזק של המועצה עם החטיבה. השנה הוחלט לחזק את נוער אלעזר בפרט ואת נוער גוש עציון בכלל לאחר קיץ לא פשוט".

3 סיור סביבתי. הנהלת איגוד ערים לאיכות הסביבה שומרון הכוללת נציגים מ-15 הרשויות המקומיות השותפות באיגוד בראשות יו"ר האיגוד **רפול אנגל** סיירו בשומרון ובבקעת הירדן ובחנו מיזמים סביבתיים. בסיור הוצגו תחומים שונים של עשייה מקיימת כמו קליטת מפעלים באזורי התעשייה ברקן ואריאל מערב תוך הקפדה על מניעת מטרדים וניטור סביבתי, מתקן מיון וטיפול בפסולת לאנרגיה הולך ומוקם באזור התעשייה עמנואל שיישרת את הרשויות המקומיות באזור, ביקור במרכז למחקר ופיתוח באוניברסיטת אריאל העוסק במחקרים סביבתיים למען יישובי האזור כולל הצגת פיילוט לטיפול בשפכים ללא מטרדים וכן סיור במדבר שומרון וביקור בחווה חקלאית אקולוגית. את הסיור הנחה מנכ"ל האיגוד **איצ'ה מאיר** עם צוות האיגוד.

4 רצים לשילה. מעל 4,000 רצים השתתפו במרתון התנ"ך הבינלאומי בשילה הקדומה בבנימין, אשר נערך זו השנה החמישית ברציפות. המרתון שהינו חלק מחמשת המרתונים היחידים בארץ, נחשב המרגש והמאתגר מכולם. הרצים הוזנקו באזור ראש העין וסיימו את הריצה בשילה הקדומה, במסלול ההיסטורי בו התקיים המרתון הראשון בימי תקופת השופטים. גם השנה התקיימו במסגרת המרתון חמישה מקצים שונים: מרתון מלא שהוזנק מאגם ראש העין אל שילה הקדומה, חצי מרתון שיצא מאריאל לשילה, וכן מקצים של 10 ק"מ, 5 ק"מ ומקצה לילדים עם צרכים מיוחדים באורך 800 מטרים שהוזנקו והסתיימו באתר המקראי 'שילה הקדומה'. מספר מרשים של למעלה מ-100 רצים הגיעו מ-22 מדינות שונות בעולם כדי לרוץ בין נופי התנ"ך, ביניהם רצים מארה"ב, ברזיל, רוסיה, שוודיה, ספרד ועוד. בין הרצים מהעולם בלטה קבוצת רצים מאוגדנה אשר הגיעה לאחר הוצאת משלחת מיוחדת של ראש עיריית אנטבה. בגזרת הגברים הרץ **אדיסו אוסקנו** מראשון לציון קטף את המקום הראשון עם זמן מרשים של 3:02:42 בגזרת הנשים זהר הל-פרי מיהוד הגיעה לקו הסיום בזמן של 4:09:35.

5 רכיבה להיסטוריה. ביום שישי שעבר ניצלו רוכבי אופניים מכל רחבי הארץ את מזג האוויר ואת תחושת חול המועד ויצאו לטיול אופניים היסטורי מטעם מדרשת שומרון לתחנת הרכבת העתיקה בסבסטיה. הרוכבים יצאו משבי שומרון לרכיבה בת 34 ק"מ על תוואי מסילת הרכבת הטורקית העתיקה ובהמשך עברו דרך מנהרת "ראמין" החוצה את רכס חומש. בדרך, נפגשה קבוצת הרוכבים עם קבוצת רוכבי אופניים ערבים מהעיר שכס שהצטרפה איתם לרכיבה ורכבה איתם לאורך המסלול. מנהל מרכז סיור ולימוד שומרון **יאיר אלמקייס**: "בשנים האחרונות הולכת ומתפתחת תנועת הטיילות והתיירות בשומרון וקעת הגיעה תורה של טיילות האופניים. בתקופה הקרובה נקדם סיורים מרתקים ברחבי השומרון לרוכבים מקצועיים יותר ופחות לאתרי לב הארץ. מוזמנים".

קרדיטים: הרב רפי אוסטרופ, תומר פדר, אוריה הלר, א"ע שומרון, מדרשת שומרון, מרתון ישראל

הדתה

משמעותית של הקב"ה והיהדות בשרים מובילים (השיר שנבחר על ידי רשת גימל לשיר העשור האחרון - היה 'מי שמאמין לא מפחד', בתוך החמישיה המובילה היו עוד שני שירי אמונה).

השינוי התרבותי המהיר והחד הזה מאיר באור אחר את פסטיבל 'ההדתה' ההזוי שאנו נמצאים בעיצומו. רבים מאחינו החילונים מרגישים שגונבים להם את המדינה. חבר חילוני אמר לי לאחרונה שהוא מרגיש גלגל חמישי בתוך החברה הישראלית. 'היום לאדם שאינו מאמין בא-לוהים אין סיכוי להיות שר', טען באזני.

למרות שהם מגזימים, ולמרות שהחברה הישראלית רחוקה מהמקום שהם חושבים שהיא נמצאת בו, חייבים להבין ולהכיר בפחד ובחשש שלהם. חלקם נמצא ממש בהיסטריה. במצב כל כך עדין ונפיץ, מנהיגו הפוליטיים חייבים להיות רגישים וזהירים מאוד בהתבטאויות שלהם. ■

51 אמנים ישראלים התכנסו בשנת 1985 והקליטו שיר משותף למען ילדים פגועים - 'עם אחד, שיר אחד'. כמעט כל השמות הגדולים של עולם המוזיקה השתתפו בפרוייקט, מיטב אמני הרוק, הפופ, מוזיקת הנשמה, והמוזיקה המזרחית. למרות הגיוון הרב, בתחום אחד הייתה אחידות. כולם היו חילונים.

עשר שנים מאוחר יותר, בשנת 1995, הוקלט שוב שיר משותף של אמני ישראל - 'כתונת פסים'. ושוב כונסו זמרים מובילים מכל הגוונים, ושוב כולם (למעט כותב השיר, מאיר אריאל, שמאוחר יותר התברר שהיה אז דתי בסתר) היו חילונים. לא הייתה זאת הדרה מכוונת, באותה תקופה לא ניתן היה למצוא במיינסטרים התרבותי אמנים שומרי תורה ומצוות.

חצי יובל חלף והקערה התהפכה. בתוך עשרים וחמש שנים השתנה לבלי היכר אופי התרבות הישראלית. השינוי התרבותי בא לידי ביטוי גם בכמות עצומה של זמרים שומרי תורה ומצוות (רשימה חלקית - אהוד ואביתר בנאי, אריאל זילבר, ישי ריבו, חנוך בן ארי, אתי אנקרי, שולי רנד, עמיר בניון ועוד ועוד) וגם בנוכחות

האתר החדש של מועצת יש"ע עלה לאוויר!

כל מה שקורה בהתיישבות מחקרים, מידע, סרטונים, מפות ועוד

www.myesha.org.il

